

<p>Email: fadaei@pmi.iaun.ac.ir</p> <p>مکان کلاس: کلاس ۳ پرستاری</p> <p>روز کلاس: یکشنبه ها ۱۰-۱۲ از ۹/۲۰ جلسه یکشنبه ها ۱۰-۸</p> <p>ساعت کلاس: ۱۲-۱۰/۱۵</p> <p>تاریخ امتحان میان ترم:</p> <p>تاریخ امتحان پایان ترم:</p>	<p>نام درس: پرستاری مادران و نوزادان (۱)</p> <p>تعداد واحد: ۲/۵</p> <p>نوع واحد: تئوری</p> <p>مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی پرستاری</p> <p>دروس پیشنیاز:</p> <p>تلفن داخلی دفتر: ۲۲۰۸</p> <p>ساعات حضور در دفتر: کلیه ایام هفته</p> <p>مدرس: سیمین فدایی</p>
--	---

مقدمه: (براساس سرفصل درس مربوطه)

پرستاری بهداشت مادران و نوزادان رشته ای است از بهداشت که مراقبت و محافظت کامل از زنان و نوزادان را بر عهده دارد. هدف کلی از برنامه های بهداشت مادران و نوزادان تأمین و حفظ و ارتقاء سلامت جسمی، روانی و اجتماعی مادران و نوزادان جامعه می باشد که از طریق ارائه خدمات بهداشتی، پزشکی، تغذیه ای و بهزیستی عمل می کنند.

هدف کلی:

۱. بررسی و شناخت احتیاجات، مشکلات و مسائل اجتماعی جسمی، روانی افراد و خانواده در انتظار فرزند بخصوص مادر و نوزاد
۲. آشنایی با نقش مذهب در تأمین بهداشت خانواده
۳. آشنایی با ضرورت بهداشت مادر و نوزاد بعنوان یک اولویت در ارائه مراقبتهای بهداشت اولیه با توجه به استراتژیهای سازمان بهداشت جهانی
۴. آگاهی به اهمیت آموزش در پیشگیری از عوارض و تأمین بهداشت مادران و نوزادان
۵. مهارت در بکار بردن نظریه و مفاهیم پرستاری مادران و نوزادان و کاربرد بالینی آن
۶. آشنایی با تشریح و فیزیولوژی دستگاه تناسلی مونث و ضمائم آن، فیزیولوژی لقاح، زایمان طبیعی و مراحل آن، مکانیسم زایمان
۷. آشنایی با شاخصهای جمعیتی، سیاستهای جمعیتی - روشهای مختلف پیشگیری از بارداری و چگونگی استفاده آن و معایب و فواید هر یک از آنها.

اهداف رفتاری: دانشجو بعد از گذراندن این واحد قادر باشد:

- ۱) اصطلاحات و تعایف در بهداشت مادر و نوزادان را بیان نماید.
- ۲) شاخص های مهم حیاتی در بهداشت مادران و نوزادان را برشمارد.
- ۳) بهداشت مادر و نوزادان را تعریف نماید
- ۴) اهداف بهداشت مادر و کودک را شرح دهد
- ۵) فرهنگ و تأثیر آن بر بهداشت مادر و نوزاد را شرح دهد
- ۶) تعریف سلامت و سلامت زن و نظر اسلام نسبت به سلامت زن را بیان نماید.
- ۷) نقش زن در جامعه را بیان نماید.
- ۸) عوامل موثر بر بلوغ را بیان کند.
- ۹) انواع اختلالات قاعدگی شامل دیسمنوره، خونریزیهای غیر طبیعی و سندرم پیش از قاعدگی را توضیح دهد.
- ۱۰) یائسگی را تعریف کند
- ۱۱) عوامل موثر بر یائسگی و عوارض آن را فهرست نماید.
- ۱۲) تدابیر پرستاری این دوران را بیان نماید.

- ۱۳) اعضای دستگاه ژنیتال داخلی و خارجی را نام ببرد .
- ۱۴) ۱۲-قسمتهای مختلف رحم لوله رحم تخمدان را نام ببرد
- ۱۵) فیزیولوژی قسمتهای مختلف رحم لوله رحم تخمدان را شرح دهد.
- ۱۶) و عروق و اعصاب و لیگمانهای دستگاه ژنیتال را توضیح دهد.
- ۱۷) سیکل تناسلی مونث را به تفکیک سیکل تخمدانی و رحمی شرح دهد.
- ۱۸) چگونگی بلوغ تخمک و اسپرم را توضیح دهد.
- ۱۹) لقاح را تعریف کند و وقایع پس از لقاح تا تشکیل جفت و مایع آمنیوتیک و اعمال آنها را بیان کند.
- ۲۰) دوره های زندگی جنینی را تفکیک نماید.
- ۲۱) عوامل موثر بر رشد و تکامل جنین را فهرست کند و گردش خون جنین را توضیح دهد.
- ۲۲) تاریخچه تنظیم خانواده را در ایران و جهان بازگو نماید. .
- ۲۳) اهمیت و اهداف تنظیم خانواده را شرح دهد .
- ۲۴) نظر اسلام نسبت به تنظیم خانواده و روشهای تایید شده پیشگیری از بارداری در اسلام را بیان نماید.
- ۲۵) برنامه ریزی بهداشت و تنظیم خانواده را تعریف نماید.
- ۲۶) روشهای مختلف پیشگیری از بارداری را نام برده ، تقسیم بندی کند .
- ۲۷) روشهای پایانی پیشگیری از بارداری را تعریف کند .
- ۲۸) انواع روشهای هورمونی پیشگیری از بارداری را به تفکیک ترکیبات هورمونی نام ببرد .
- ۲۹) معیارهای واجد شرایط بودن استفاده از روشهای هورمونی را شرح دهد .
- ۳۰) محدودیتهای بکارگیری روشهای هورمونی را توضیح دهد .
- ۳۱) مکانیسم اثر روشهای هورمونی پیشگیری از بارداری را شرح دهد .
- ۳۲) آموزش لازم در صورت فراموشی قرصها را بیان نماید.
- ۳۳) انواع Patch بطور کامل شرح دهد.
- ۳۴) روشهای تزریقی پیشگیری از بارداری را شرح دهد.
- ۳۵) مکانیسم اثر نورپلانت را توضیح دهد .
- ۳۶) در رابطه با نحوه کاشت و خارج ساختن نورپلانت شرح دهد
- ۳۷) انواع روشهای جلوگیری از بارداری بعد از مقاربت (روشهای اضطراری را نام ببرد .
- ۳۸) اسپرمسیدها را تعریف و موارد استفاده آنها را شرح دهد.
- ۳۹) انواع وسایل داخل رحمی پیشگیری از بارداری را نام برده ، با هم مقایسه کند .
- ۴۰) اندیکاسیونها و کنترااندیکاسیونهای استفاده از وسایل داخل رحمی را بیان کند .
- ۴۱) روشهای بریر یاسد کننده (انواع کاندوم ، دیافراگم ، کلاهک) را تعریف نماید.
- ۴۲) مزایا و معایب بکارگیری روشهای بریر را توضیح دهد .
- ۴۳) سترون سازی را در مردان و زنان تعریف کند .
- ۴۴) مزایا و معایب سترون سازی در مردان و زنان توضیح دهد .
- ۴۵) روشهای دوره ای پیشگیری از بارداری شرح دهد.
- ۴۶) قادر به برقراری ارتباط با مردم جهت ارائه خدمات ارائه خدمات بهداشت و تنظیم خانواده باشد .
- ۴۷) تاثیر آموزش در برنامه های تنظیم خانواده را شرح دهد
- ۴۸) نشانه های حاملگی را به تفکیک حدسی، احتمالی و قطعی فهرست کند.
- ۴۹) بر اساس تاریخ آخرین قاعدگی، زمان احتمالی زایمان را محاسبه نماید.
- ۵۰) تغییرات جسمی و روانی در دوران حاملگی را توضیح دهد.
- ۵۱) اهمیت مراقبت های دوران بارداری را شرح دهد و چگونگی انجام این مراقبتها را بر حسب زمان بیان کند.
- ۵۲) آموزش مددجو در مورد چگونگی مراقبت از خود در دوران بارداری را شرح دهد.
- ۵۳) نیازهای تغذیه ای در دوران بارداری را فهرست کند.
- ۵۴) علائم خطرناک در دوران بارداری را تفکیک کند و اهمیت هر یک را بیان نماید.
- ۵۵) واکسیناسیون در دوران بارداری را بر حسب لازم، ممکن و ممنوع تفکیک کند.
- ۵۶) ورزشهای دوران بارداری را به دیگران آموزش دهد.
- ۵۷) ناراحتی های جزئی در دوران بارداری را لیست کند و نحوه مقابله با هر کدام را بیان نماید

- (۵۸) روشهای بررسی سلامت جنین (مانیتورینگ داخلی و خارجی ، NST,OCT,CVS. FBP و موارد استفاده هر یک را بیان کند .
- (۵۹) قوانین مربوط به انتقال صفات ارثی را شرح دهد .
- (۶۰) اختلالات کروموزومی و ژنی را تعریف نماید.
- (۶۱) نظر اسلام نسبت به داشتن نسل سالم را بیان نماید.
- (۶۲) روشهای مشاوره ژنتیک و تنظیم خانواده در رابطه با خانواده آسیب پذیر و نقش پرستار در پیشگیری از اختلالات ژنتیکی را بیان کند .
- (۶۳) علل دردهای زایمان و روشهای کاهش درد (دارویی ، غیر دارویی) و مزایا و معایب هر روش و مراقبتهای پرستاری مربوطه را لیست کند .
- (۶۴) آناتومی سر جنینی و اقطار آن را تعریف نماید.
- (۶۵) آناتومی لگنی و روشهای اندازه گیری اقطار لگنی را شرح دهد.
- (۶۶) تعاریف مربوط به وضعیت جنینی شامل وضع، (attitude) قرار یا lie, نمایش یا presentation, قرار یا poison ایستگاه یا station آنکاژمان را بیان کند.
- (۶۷) هدف از انجام معاینه واژینال و واژه های مربوط شامل دیلاتاسیون،افاسمان و غیره را توضیح دهد
- (۶۸) مانورهای لثوپولد،اهداف و نحوه انجام آنها را بیان کند.
- (۶۹) تئوریهای مربوط به شروع زایمان بیان نماید
- (۷۰) علائم زایمان،زایمان حقیقی و کاذب ،مشخصات انقباضات رحم را توضیح دهد
- (۷۱) مراحل زایمان شامل مرحله اول،دوم،سوم و چهارم و مراقبت های مربوط به هر مرحله را بیان کند.
- (۷۲) مکانیسم زایمان و حرکات اساسی آن شامل آنکاژمان نزول،فلکسیون،چرخش داخلی ، اکستانسیون ، چرخش خارجی و خروج را تشریح کند.
- (۷۳) تغییرات جسمی و روانی بعد از زایمان و آموزشهای خاص این دوره را شرح دهد .
- نظر اسلام نسبت به بهداشت دوره نفاس و احکام شرعی مربوطه را بیان

روش تدریس: سخنرانی (گاهی پرسش و پاسخ با دانشجویان)، توضیح اسلایدهای تهیه شده با نرم افزار Power point،
بحث گروهی (PBL)، نمایش فیلم

فعالیت‌های فراگیران:

۱- مطالعه و مشارکت فعال، ارائه کنفرانس و مطالب جدید مربوط به مباحث درسی

روش ارزشیابی:

۱- امتحان میان ترم ۲۵٪ ۲- کوئیزهای کلاسی ۵٪ ۳- فعالیت کلاسی ۵٪

۴- حضور و غیاب ۵٪ ۵- امتحان پایان ترم ۶۰٪

جدول زمانبندی درس.....پرستاری مادران و نوزادان (۱).... نیمسال اول سال تحصیلی ۹۷ - ۹۶ ۱۳

ردیف	تاریخ	روز	رئوس مطالب
۱	۹۶/۶/۲۶	یک شنبه	فرایند پرستاری در بهداشت مادران و نوزادان ، اهداف بهداشت مادر و نوزادان کودک ، خانواده انواع و ساختار تعریف سلامت و سلامت زن و نظر اسلام نسبت به سلامت زن نقش زن در جامعه .
۲	۹۶/۷/۲	یک شنبه	دستگاه ژنیتال خارجی و داخلی ، بخش های مختلف سرویکس و اثر هورمون استروژن و پروژسترون روی آن بخش های مختلف رحم و ارتباطات آناتومیکی آن را با اعضا مجاور ، لیگمانهای رحمی و اتصالات آنها ، قسمت های مخمدان و تخمدان سیکل تناسلی مونث را به تفکیک سیکل تخمدانی و رحمی و چگونگی بلوغ تخمک واسپرم ، ترشح پروژسترون ، تخمک گذاری قاعدگی .
۳	۹۶/۷/۹	یک شنبه	مفاهیم اولیه،بلوغ،دیسمنوره،سندرم پیش از قاعدگی، خونریزی غیر طبیعی،یائسگی، عوامل موثر بر یائسگی وعوارض آن پرستاری این دوران
۴	۹۶/۷/۱۶	یک شنبه	لقاح،تشکیل جفت، بند ناف، مایع آمنیوتیک، پرده های جنینی، دوره های زندگی جنینی،عوامل موثر بر رشد جنین،گرد جنین
۵	۹۶/۷/۲۳	یک شنبه	باداری، تعریف واژه ها ، علایم و نشانه ها، محاسبه تاریخ احتمالی،تغییرات جسمی دوران بارداری.
۶	۹۶/۷/۳۰	یک شنبه	ادامه تغییرات جسمی دوران بارداری، تغییرات روحی و روانی دوران بارداری
۷	۹۶/۸/۷	یک شنبه	چگونگی مراقبت از خود ،تغذیه وعلائم خطرناک دوران بارداری
۸	۹۶/۸/۱۴	یک شنبه	واکسیناسیون،ورزش وناراحتی های جزئی دوران بارداری
۹	۹۶/۸/۲۱	یک شنبه	روشهای بررسی سلامت جنین شامل (مانیتورینگ داخلی وخارجی

			NST, OCT, CVS, FBP و موارد استفاده ان
۱۰	۹۶/۸/۲۸	یک شنبه	امتحان میان ترم
۱۱	۱۳۹۶/۹/۵	یکشنبه	قوانین مربوط به انتقال صفات ارثی ، اختلالات کروموزومی و اختلالات ژنی نظر اسلام نسبت به داشتن نسل سالم ختلالات زنتیکی در دوران بارداری، روشهای مشاوره ژنتیک و تنظیم خانواده در رابطه با خانواده آسیب پذیر و نقش پرستار در آن.
۱۲	۱۳۹۶/۹/۱۲	یکشنبه	عوامل موثر بر زایمان طبیعی: آناتومی سر جنینی و اقطار آن ، آناتومی لگنی و روشهای اندازه گیری اقطار لگنی تعاریف مربوط به وضعیت جنینی شامل وضع، (attitude) قواره یا lie, نمایش یا presentation , قرار یا poison ایستگاه یا station آنکاژمان .
۱۳	۱۳۹۶/۹/۱۹	یکشنبه	مانورهای لثوپولد ،اهداف و نحوه انجام آنها، تئوریهای مربوط به شروع زایمان علائم زایمان،زایمان حقیقی و کاذب ،مشخ انقباضات رحم ، مکانیسم زایمان نزول،فلکسیون،چرخش داخلی ، اکستانسیون ، چرخش خارجی و خروج مراحل زایمان شامل مرحله اول،دوم،سوم و چهارم و مراقبت های مربوط به هر مرحله، هدف از انجام معاینه واژینال و واژه های مربوط شامل دیلاتاسیون،افاسمان،آموزشهای لازم به مدد جو و مرا قبتهای فوری بعد از زایمان.
۱۴	۸-۱۲		
۱۵	۱۳۹۶/۹/۲۶	یکشنبه	زایمان فیزیولوژیک
۱۶	۸-۱۲		تغییرات فیزیکی و فیزیولوژیکی دوران نفاس ، غم و اندوه بعد از زایمان، سازگاری خانواده(مادر،پدر،خواهران و برادران) با تولد نوزاد. نظر اسلام نسبت به بهداشت دوره نفاس و احکام شرعی مربوطه
۱۷	۱۳۹۶/۱۰/۳	یکشنبه	علل دردهای زایمان و روشهای کاهش درد (دارویی ، غیر دارویی) و مزایا و معایب هر روش شیردهی به نوزاد
۱۸	۸-۱۲		
۱۹	۱۳۹۶/۱۰/۱۰	یک شنبه	جمعیت شناسی تنظیم خانواده ، اهمیت واهداف تنظیم خانواده، نظر اسلام نسبت به تنظیم خانواده و روشهای تایید شده پیشگیری از بارداری در اسلام، انواع روش پیشگیری از بارداری، روشهای پیشگیری از بارداری طبیعی.
۲۰	۱۳۹۶/۱۰/۱۰	۸-۱۲	
۲۱	۱۳۹۶/۱۰/۱۷	یک شنبه	روشهای موقت پیشگیری از بارداری : روشهای هورمونی (هورمونهای خوراکی، تزریقی، کپسولهای کاشتنی، روشهای اورژانس پیشگیری از بارداری)
۲۲	۸-۱۲		روشهای دائمی پیشگیری از بارداری(لوله بستن مردان، لوله بستن زنان

منابع اصلی درس :

- ۱) کانینگهام و همکاران. بارداری و زایمان ویلیامز : ترجمه بهرام قاضی جهان و همکاران ،تهران ،مؤسسه انتشاراتی گلبن ،۲۰۰۵جلد ۱
- ۲) درس نامه مامایی میلز ،ترجمه دکتر قادری و ساجدی جلد ۲و۱
- ۳) زنان و زایمان نلسون
- ۴) رفعتی ، فوزیه و سایرین .^۲ پرستاری بهداشت مادران و نوزادان: چاپ اول ، تهران ، انتشارات بشری ،۱۳۸۱
- ۵) ذوالفقاری،میتراوآسدی فوقانی، احمدعلی،پرستاری و بهداشت مادران و نوزادان : تهران ، انتشارات بشری،۱۳۸۲.
- ۶) U.S.A. Mosby 3rd Edition , Dickason . J ; Elizabet and etal . «Maternal Infant Nursing Care
1998.
- ۷) Ladewig , w , patricia and etal «maternity – newborn nursing care. Addison weby longman
1998.
- ۸) Mckiney The new midwifery , Lesley Ann page , Philadelphia
- ۹) Womens sexual health, gilly Anderws , 2001

